

JP „ZAVOD ZA UDŽBENIKE“, BEOGRAD

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2016. GODINU**

**JP „Zavod za udžbenike“
11000 Beograd
Obilićev venac 5**

**Pravna forma: Javno preduzeće
PIB: SR 104715502
Šifra delatnosti: 22110
M.B. 20216255
Delatnost preduzeća: Izdavačka delatnost
Poslovna banka: 160-14094-86 Banka intesa
Poslovna banka: 205-1031-02 Komercijalna banka**

1. OSNOVNI PODACI O PREDUZEĆU

Javno preduzeće Zavod za udžbenike, Beograd, formiran je na osnovu Zakona o udžbenicima i drugim nastavnim sredstvima, kojeg je proglasila Narodna skupština Republike Srbije dana 14. aprila 1993. godine. Zavod za udžbenike je upisan u Agenciju za privredne subjekte Republike Srbije BD 181642/2006. od 13.11.2006.

Delatnost Zavoda za udžbenike je pripremanje i izdavanje udžbenika i drugih nastavnih sredstava i publikacija za osnovnu i srednju školu u Republici Srbiji, kao i publikacija kojima se obezbeđuje neophodne informacije od značaja za ostvarivanje nastavnih planova i programa i drugih pitanja iz područja obrazovanja i vaspitanja.

Zavod za udžbenike može obavljati i druge delatnosti u skladu sa zakonom i statutom, pod uslovom da se time ne ometa obavljanje osnovne delatnosti.

Zavod za udžbenike je saglasno kriterijumima iz Zakona o računovodstvu i reviziji razvrstano u VELIKA pravna lica.

Sredstva Zavoda za udžbenike su u državnoj svojini.

Sedište Zavoda za udžbenike je u Beogradu, ul. Obilićev venac br.5

Zavod za udžbenike je u 2016. godini zapošljavao (prosečan broj zaposlenih po osnovu stanja krajem meseca) 258 radnika (2015. godina 260 radnika).

Na osnovu člana 21/22. Statuta JP Zavod za udžbenike i čl. 2,8,16,18. Zakona o računovodstvu i Zakona o reviziji, Nadzorni odbor JP“Zavod za udžbenike“, Beograd, usvojio je najnoviji Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama koji se primenjivao prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja za 2015 godinu i za naredne godine.

Priznavanje i vrednovanje sredstava i izvora sredstava, prihoda, rashoda i rezultata vrši se u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima, računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji kao i na osnovu usvojenih računovodstvenih politika JP“Zavod za udžbenike“, Beograd.

2. OSNOV ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa važećim propisima u Republici Srbiji zasnovanim na Zakonu o računovodstvu (Službeni glasnik Republike Srbije, br. 62/13 od 24.jula 2013. godine), koji propisuje Međunarodne računovodstvene standarde, odnosno Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (“MRS/MSFI”) kao osnovu za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja.

Rukovodstvo Zavoda procenjuje uticaj promena u MRS, novih MSFI i tumačenja standarda na finansijske izveštaje.

Finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa konceptom istorijskog troška i načelom stalnosti pravnog lica.

Finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (Službeni glasnik Republike Srbije, br. 5/07), koji u pojedinim delovima odstupa od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa MRS 1 „Prikazivanje finansijskih izveštaja“. Sadržinu godišnjeg računa, prema propisima o računovodstvu Republike Srbije čine bilans stanja, bilans uspeha, izveštaj o promenama na kapitalu, izveštaj o tokovima gotovine, statistički aneks i napomene uz finansijske izveštaje.

Iznosi u finansijskim izveštajima iskazani su u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar (RSD) predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Zavoda. Sve transakcije u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

Zavod je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenilo računovodstvene politike obelodanjene u Napomenama uz finansijske izveštaje, koje su zasnovane na važećim računovodstvenim i poreskim propisima Republike Srbije.

Finansijski izveštaji se odnose na period od 01.01.2016. godine do 31.12.2016. godine.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Korišćenje procenjivanja

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja u skladu sa MRS/MSFI i računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji zahteva od rukovodstva Zavoda korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekte na iznose iskazane u finansijskim izveštajima i napomenama uz finansijske izveštaje.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan bilansa stanja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena, pri čemu se procene razmatraju periodično.

Najznačajnije procene odnose se na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine, priznavanje odloženih poreskih sredstava, utvrđivanje rezervisanja za sudske sporove i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun naknada zaposlenima po osnovu otpremnina, i iste su obelodanjene u napomenama uz finansijske izveštaje.

3.2. Preračunavanje stranih sredstava plaćanja i računovodstveni tretman kursnih razlika i efekata po osnovu kursne razlike

Stavke uključene u finansijske izveštaje Zavoda odmeravaju se korišćenjem valute primarnog ekonomskog okruženja u kome Zavod posluje (funkcionalna valuta). Finansijski izveštaji prikazuju se u hiljadama dinara (RSD), koji predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Zavoda.

Sva sredstva i obaveze u stranim sredstvima plaćanja se na dan bilansa stanja preračunavaju u njihovu dinarsku protivvrednost primenom zvaničnog srednjeg deviznog kursa Narodne banke Srbije važećim na taj dan. Poslovne promene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u dinarsku protivvrednost primenom zvaničnih deviznih kurseva Narodne banke Srbije važećim na dan poslovne promene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale preračunom sredstava i obaveza iskazanih u stranim sredstvima plaćanja i preračunom transakcija u toku godine evidentiraju se u bilansu uspeha, kao finansijski prihodi, odnosno finansijski rashodi.

Pozitivni i negativni efekti ugovorenih deviznih klauzula u vezi potraživanja i obaveza, nastali primenom ugovorenog kursa, takođe se iskazuju kao deo finansijskih prihoda, odnosno finansijskih rashoda.

3.3. Uporedni podaci

Uporedne podatke čine finansijski izveštaji Zavoda za 2015. godinu, koji su bili predmet revizije.

3.4. Poslovni prihodi

Prihodi od prodaje su iskazani u iznosu fakturisane realizacije, tj. izvršene prodaje do kraja obračunskog perioda, pod uslovom da je sa tim danom nastao dužničko - poverilački odnos i da je ispostavljena faktura. Prihod se meri po poštenoj vrednosti primljene nadoknade ili potraživanja, uzimajući u obzir iznos svih trgovačkih popusta i količinskih rabata koje Zavod odobri. Razlika između poštene vrednosti i nominalnog iznosa naknade priznaje se kao prihod od kamate.

Prihod od prodaje se priznaje kada su zadovoljeni svi uslovi:

- /a/ Zavod je preneo na kupca sve značajne rizike i koristi od vlasništva;
- /b/ rukovodstvo Zavoda ne zadržava niti upliv na upravljanje u meri koja se obično povezuje sa vlasništvom, niti kontrolu nad prodatim proizvodima i robom;
- /c/ kada je moguće da se iznos prihoda pouzdano izmeri;
- /d/ kada je verovatno da će poslovna promena da bude praćena prilivom ekonomske koristi u Zavodu i
- /e/ kad se troškovi koji su nastali ili će nastati u vezi sa poslovnom promenom mogu pouzdano da se izmere.

Prihodi od usluga iskazani su srazmerno stepenu završenosti usluge na dan bilansiranja.

3.5. Poslovni rashodi

Ukupne poslovne rashode čine: nabavna vrednost prodate robe; troškovi materijala; troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi; troškovi amortizacije i rezervisanja; troškovi proizvodnih usluga; i nematerijalni troškovi.

Osnovni elementi i načela priznavanja rashoda su:

- /a/ rashodi se priznaju, odnosno evidentiraju i iskazuju kada smanjenje budućih ekonomskih koristi koje je povezano sa smanjenjem sredstava ili povećanjem obaveza može pouzdano da se izmeri;
- /b/ rashodi se priznaju na osnovu neposredne povezanosti rashoda sa prihodima (načelo uzročnosti);
- /c/ kada se očekuje da će ekonomske koristi priticati tokom nekoliko obračunskih perioda, a povezanost sa prihodom može da se ustanovi u širem smislu ili posredno, rashodi se priznaju putem postupka systemske i razumne alokacije;
- /d/ rashodi se priznaju kada izdatak ne donosi nikakve ekonomske koristi ili kada i do iznosa do kojeg buduće ekonomske koristi ne ispunjavaju uslove ili su prestale da ispunjavaju uslove za priznavanje u bilansu stanja kao sredstvo;
- /e/ rashodi se priznaju i u onim slučajevima kada nastane obaveza bez istovremenog priznavanja sredstva.

Nabavna vrednost prodate robe na veliko utvrđuje se u visini prodajne vrednosti robe na veliko, umanjene za iznos utvrđene razlike u ceni i ukalkulisanog PDV sadržanih u vrednosti prodate robe na veliko.

Nabavna vrednost prodate robe na malo utvrđuje se u visini prihoda od prodate robe, umanjениh za iznos utvrđene razlike u ceni, kao i za iznos ukalkulisanog PDV, sadržanih u vrednosti prodate robe na malo.

3.6. Finansijski prihodi i rashodi

Finansijski prihodi i rashodi obuhvataju: prihode i rashode od kamata (nezavisno od toga da li su dospeli i da li se plaćaju ili pripisuju iznosu potraživanja ili obaveze na dan bilansiranja); prihode i rashode od kursnih razlika; prihode i rashode iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima; i ostale finansijske prihode i rashode.

3.7. Dobici i gubici

Dobici predstavljaju povećanje ekonomske koristi, a obuhvataju prihode koji se javljaju u slučaju prodaje stalne imovine po vrednosti većoj od njihove knjigovodstvene vrednosti, zatim nerealizovane dobitke po osnovu prodaje tržišnih hartija od vrednosti (u slučaju kada se vrednovanje hartija od vrednosti vrši po njihovim tržišnim

vrednostima), kao i dobitke koji nastaju pri povećanju knjigovodstvene vrednosti stalne imovine usled prestanka delovanja uslova za smanjenje njihove vrednosti.

Gubici nastaju po osnovu prodaje imovine po cenama nižim od njene knjigovodstvene vrednosti, zatim po osnovu rashodovanja neotpisanih osnovnih sredstava, po osnovu šteta koje se mogu u celini ili delimično nadoknaditi od osiguravajućih društava, po osnovu primene principa impariteta (umanjenje vrednosti imovine).

3.8. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalno ulaganje je određivo nemonetarno sredstvo bez fizičkog sadržaja:

- koje služi za proizvodnju ili isporuku robe ili usluga, za iznajmljivanje drugim licima ili se koristi u administrativne svrhe;
- koje društvo kontroliše kao rezultat prošlih događaja; i
- od kojeg se očekuje priliv budućih ekonomskih koristi.

Nematerijalna ulaganja čine: ulaganja u razvoj; koncesije, patent, licence i slična prava; ostala nematerijalna ulaganja; nematerijalna ulaganja u pripremi i avansi za nematerijalna ulaganja.

Nabavka nematerijalnih ulaganja u toku godine evidentira se po nabavnoj vrednosti. Nabavnu vrednost čini faktorna vrednost uvećana za sve zavisne troškove nabavke i sve troškove dovođenja u stanje funkcionalne pripravnosti. Cenu koštanja nematerijalnih ulaganja proizvedenih u sopstvenoj režiji čine direktni troškovi i pripadajući indirektni troškovi, koji se odnose na to ulaganje.

Na dan svakog bilansa stanja Zavod procenjuje da li postoji neka indicija o tome da je sredstvo možda obezvređeno. Ukoliko takva indicija postoji, Zavod procenjuje iznos sredstva koji može da se povрати. Ako je nadoknadiva vrednost sredstva manja od njegove knjigovodstvene vrednosti knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivu vrednost i istovremeno se smanjuju prethodno formirane revalorizacione rezerve po osnovu tog sredstva. Ako nisu formirane revalorizacione rezerve po osnovu sredstva čija je vrednost umanjena ili su iskorišćene za druge svrhe, za iznos gubitka od umanjenja vrednosti priznaje se rashod perioda.

Ako na dan bilansa stanja postoje nagoveštaji da prethodno priznat gubitak od umanjenja vrednosti ne postoji ili je umanjeno, vrši se procena nadoknadive vrednosti tog sredstva. Gubitak zbog umanjenja vrednosti priznat u prethodnim godinama priznaje se kao prihod, u slučaju da je primenjen osnovni postupak vrednovanja nematerijalnih ulaganja, odnosno kao povećanje revalorizacione rezerve ukoliko je primenjen alternativni postupak vrednovanja nematerijalnih ulaganja, a knjigovodstvena vrednost ove imovine se povećava do nadoknadive vrednosti.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznata nematerijalna ulaganja, pripisuje se iskazanom iznosu tog sredstva, ako je verovatno da će priliv budućih ekonomskih koristi da bude veći od prvobitno procenjene stope prinosa tog sredstva.

Zavod priznaje u knjigovodstvenu vrednost nematerijalnog ulaganja, troškove zamene nekih delova tih stavki, u momentu kada ti troškovi nastanu i kada su zadovoljeni kriterijumi priznavanja iz MRS 38 – „Nematerijalna imovina“, (paragraf 21).

Svaki drugi naknadni izdatak priznaje se kao rashod u periodu u kome je nastao.

Nematerijalna ulaganja prestaju da se iskazuju u bilansu stanja, nakon otuđivanja ili kada je sredstvo trajno povučeno iz upotrebe i kada se od njegovog otuđenja ne očekuju nikakve buduće ekonomske koristi.

Dobici ili gubici koji proisteknu iz rashodovanja ili otuđenja utvrđuju se kao razlika između procenjenih neto priliva od prodaje i iskazanog iznosa sredstva i priznaju se kao prihod ili rashod u bilansu uspeha.

3.9. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema su materijalna sredstva:

- koja Zavod drži za upotrebu u proizvodnji ili isporuku robe ili pružanje usluga, za iznajmljivanje drugim licima ili u administrativne svrhe;
- za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda; i

- čija je pojedinačna nabavna cena u vreme nabavke veća od prosečne bruto zarade po zaposlenom u Republici, prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike.

Nabavke nekretnina, postrojenja i opreme u toku godine evidentiraju se po nabavnoj vrednosti.

Nabavnu vrednost čini fakturna vrednost nabavljenih sredstava uvećana za sve zavisne troškove nabavke i sve troškove dovođenja u stanje funkcionalne pripravnosti. Cenu koštanja navedenih sredstava proizvedenih u sopstvenoj režiji čine direktni troškovi i pripadajući indirektni troškovi, koji se odnose na to ulaganje..

Nakon što se priznaju kao sredstva, nekretnine, postrojenja i oprema, iskazuju se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja umanjenoj za ukupan iznos obračunate amortizacije i ukupan iznos gubitaka zbog obezvređenja.

Na dan svakog bilansa stanja Zavod procenjuje da li postoji neka indicija o tome da je sredstvo možda obezvređeno. Ukoliko takva indicija postoji, Zavod procenjuje iznos sredstva koji može da se povrati. Ako je nadoknadiva vrednost sredstva manja od njegove knjigovodstvene vrednosti knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivu vrednost i istovremeno se smanjuju prethodno formirane revalorizacione rezerve po osnovu tog sredstva. Ako nisu formirane revalorizacione rezerve po osnovu sredstva čija je vrednost umanjena ili su iskorišćene za druge svrhe, za iznos gubitka od umanjenja vrednosti priznaje se rashod perioda.

Ako na dan bilansa stanja postoje nagoveštaji da prethodno priznat gubitak od umanjenja vrednosti ne postoji ili je umanjeno, vrši se procena nadoknadive vrednosti tog sredstva. Gubitak zbog umanjenja vrednosti priznat u prethodnim godinama priznaje se kao prihod, u slučaju da je primenjen osnovni postupak vrednovanja nekretnina, postrojenja i opreme, odnosno kao povećanje revalorizacione rezerve ukoliko je primenjen alternativni postupak vrednovanja nekretnina, postrojenja i opreme, a knjigovodstvena vrednost se povećava do nadoknadive vrednosti.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznate nekretnine, postrojenja i opremu pripisuje se iskazanom iznosu tog sredstva, ako je verovatno da će priliv budućih ekonomskih koristi da bude veći od prvobitno procenjene stope prinosa tog sredstva.

Zavod priznaje u knjigovodstvenu vrednost neke nekretnine, postrojenja i opreme, troškove zamene nekih delova tih stavki, u momentu kada ti troškovi nastanu i kada su zadovoljeni kriterijumi priznavanja iz MRS 16 – „Nekretnine, postrojenja i oprema“, (paragraf 7).

Svaki drugi naknadni izdatak priznaje se kao rashod u periodu u kome je nastao.

Nekretnine, postrojenja i oprema prestaju da se iskazuju u bilansu stanja, nakon otuđivanja ili kada je sredstvo trajno povučeno iz upotrebe i kada se od njegovog otuđenja ne očekuju nikakve buduće ekonomske koristi.

Dobici ili gubici koji proisteknu iz rashodovanja ili otuđenja utvrđuju se kao razlika između procenjenih neto priliva od prodaje i iskazanog iznosa sredstva i priznaju se kao prihod ili rashod u bilansu uspeha.

3.10. Amortizacija

Obračun amortizacije vrši se od početka narednog meseca u odnosu na mesec kada je sredstvo stavljeno u upotrebu.

Amortizacija se obračunava proporcionalnom metodom primenom stopa koje se utvrđuju na osnovu procenjenog korisnog veka upotrebe sredstava.

Osnovica za obračun amortizacije sredstva je nabavna vrednost umanjena za preostalu (rezidualnu) vrednost i iznos obezvređenja.

Preostala vrednost je neto iznos koji društvo očekuje da će dobiti za sredstvo na kraju njegovog korisnog veka trajanja, po odbitku očekivanih troškova otuđenja.

Korisni vek trajanja, odnosno amortizacione stope, preispituju se periodično i ako su očekivanja zasnovana na novim procenama značajno različita od prethodnih, obračun troškova amortizacije za tekući i budući period se koriguju.

Metod obračuna amortizacije koji se primenjuje preispituje se periodično i ukoliko je došlo do značajne promene u očekivanom obrascu trošenja ekonomskih koristi od tih sredstava, metod se menja tako da odražava taj izmenjeni način. Kada je takva promena metoda obračuna amortizacije neophodna, onda se ona računovodstveno obuhvata kao promena računovodstvene procene, a obračunati troškovi amortizacije za tekući i budući period se koriguju.

Amortizacione stope, utvrđene na osnovu procenjenog korisnog korisnog veka upotrebe (bez utvrđivanja rezidualnog ostatka) su:

Stope amortizacije za glavne kategorije nekretnina i opreme, date su u sledećem pregledu:

	2016	2015
Građevinski objekti	1.3%	1.3%
Montažni građevinski objekti	5-16.5%	5-16.5%
Računari i pripadajuća oprema	20%	20%
Oprema	5-20%	5-20%
Vozila	12.5-15.5%	12.5-15.5%

Primenjene stope za amortizaciju nematerijalnih ulaganja su sledeće:

	2016	2015
Nematerijalna ulaganja	20%	20%

Obračun amortizacije za poreske svrhe vrši se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit preduzeća Republike Srbije i Pravilnikom o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe, što rezultira u odloženim porezima.

3.11. Zalihe

Zalihe robe i materijala se mere po nabavnoj vrednosti. Nabavnu vrednost čine svi troškovi nabavke za dovođenje zaliha na njihovo sadašnje mesto i stanje. Troškovi nabavke zaliha obuhvataju kupovnu cenu, uvozne dažbine i druge obaveze (osim onih koje Zavod može naknadno da povрати od poreskih vlasti), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci. Popusti, rabati i druge slične stavke se oduzimaju pri utvrđivanju troškova nabavke. Kursne razlike nastale od dana preuzimanja zaliha do dana plaćanja obaveza u stranoj valuti i troškovi kamata nisu uključeni u trošak nabavke.

Izlaz zaliha materijala i robe se evidentira metodom prosečne ponderisane cene.

Zalihe nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda se mere po ceni koštanja, odnosno po neto prodajnoj vrednosti, ako je niža. Cenu koštanja čine svi troškovi konverzije i drugi nastali troškovi neophodni za dovođenje zaliha na njihovo sadašnje mesto i stanje, odnosno:

- troškovi direktnog rada;
- troškovi direktnog materijala i
- indirektni, odnosno opšti proizvodni troškovi.

U vrednost zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda ne ulaze, već predstavljaju rashod perioda:

- neuobičajeno veliko rasipanje materijala, radne snage ili drugi troškovi proizvodnje;
- troškovi skladištenja, osim ako ti troškovi nisu neophodni u procesu proizvodnje pre naredne faze proizvodnje;
- režijski troškovi administracije koji ne doprinose dovođenju zaliha na sadašnje mesto i u sadašnje stanje; i
- troškovi prodaje.

Neto prodajna vrednost predstavlja procenjenu prodajnu vrednost, umanjenu za procenjene troškove prodaje i procenjene troškove dovršenja (kod nedovršene proizvodnje). Ukoliko je neto prodajna vrednost zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda niža od njihove cene koštanja, vrši se delimičan otpis do neto prodajne vrednosti.

Terećenjem ostalih rashoda vrši se ispravka vrednosti zaliha u slučajevima kada se oceni da je potrebno svesti vrednost zaliha na njihovu neto prodajnu vrednost. Oštećene zalihe i zalihe koje po kvalitetu ne odgovaraju standardima se u potpunosti otpisuju.

Zalihe usluga čine direktni troškovi i indirektni troškovi nastali u vezi sa pružanjem usluga. Direktni troškovi usluga su direktni troškovi rada osoblja koje direktno učestvuje u pružanju usluga, direktni troškovi materijala i ostali direktni troškovi, kao što je angažovanje spoljnih eksperata i slično. Indirektni troškovi usluga su troškovi pomoćnog materijala, energije utrošene za pružanje usluge, amortizacija i održavanje opreme koja se koristi prilikom pružanja usluge i sl.

Zalihe robe u maloprodaji iskazuju se po prodajnoj ceni u toku godine. Na kraju obračunskog perioda vrši se svođenje vrednosti zaliha na nabavnu vrednost putem alokacije realizovane razlike u ceni i poreza na dodatu vrednost, obračunatih na prosečnoj osnovi, na vrednost zaliha u stanju na kraju godine i nabavnu vrednost prodane robe.

Na zalihama gotovih proizvoda postoje izdanja od 2000. godine, čija prodaja ide usporeno. U 2012. godini postoji tendencija njihovog značajnog opadanja nastalog usled otpisa, rashoda i ubrzane prodaje.

Gotovi proizvodi imaju usporen obrt i treba utvrditi o kojim se zalihama radi i usled čega ne mogu biti prodane, kao i utvrditi starosnu analizu knjiga i udžbenika i ako treba izvršiti njihov otpis.

3.12. Kratkoročna potraživanja i plasmani

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od kupaca – zavisnih i drugih povezanih pravnih lica i ostalih kupaca u zemlji i inostranstvu po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga.

Kratkoročni plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od dana činidbe, odnosno od dana bilansa.

Kratkoročna potraživanja od kupaca mere se po vrednosti iz originalne fakture. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u izveštajnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti na dan bilansa preračunavaju se prema važećem srednjem kursu NBS, a kursne razlike priznaju se kao prihod ili rashod perioda.

Kratkoročni finansijski plasmani koji se ne drže radi trgovanja mere se po amortizovanoj vrednosti, ne uzimajući u obzir nameru Zavoda da ih drže do dospeća.

Ukoliko postoji verovatnoća da Zavod neće biti u stanju da naplati sve dospele iznose (glavnicu i kamatu) prema ugovornim uslovima za date kredite, potraživanja ili ulaganja koja se drže do dospeća koja su iskazana po amortizovanoj vrednosti, nastao je gubitak zbog obezvređivanja ili nenaplaćenih potraživanja.

Otpis kratkoročnih potraživanja i plasmana kod kojih postoji verovatnoća nenaplativosti vrši se indirektnim otpisivanjem, dok se u slučajevima kada je nemogućnost naplate izvesna i dokumentovana, otpis, u celini ili delimično, vrši direktnim otpisivanjem.

Verovatnoća nemogućnosti naplate utvrđuje se u svakom konkretnom slučaju na osnovu dokumentovanih razloga (stečaj, odnosno likvidacija dužnika, prezaduženost, otuđenje imovine, prinudno poravnanje, vanparnično poravnanje, zastarelost, sudsko rešenje, akt upravnog organa, kao i u drugim slučajevima za koja Zavod poseduje verodostojnu dokumentaciju o nenaplativosti.)

3.13. Gotovinski instrumenti i gotovina

Gotovinski ekvivalenti i gotovina uključuju sredstva na računima kod banaka, gotovinu u blagajni, kao i visoko likvidna sredstva sa prvobitnim rokom dospeća do tri meseca ili kraće a koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine, uz beznačajan rizik od promene vrednosti.

3.14. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Zavod ima zakonsku ili ugovorenu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Rezervisanja za sudske sporove formiraju se u iznosu koji odgovara najboljoj proceni rukovodstva Zavoda u pogledu izdataka koji će nastati da se takve obaveze izmire.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima, ali se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Preduzeće ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima već ih obelodanjuje u napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

3.15. Naknade zaposlenima

Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Zavod je obavezan da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Zavod ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

Obaveze po osnovu otpremnina i jubilarnih nagrada

U skladu sa Zakonom o radu („Službeni glasnik RS“ broj 61/05) i Pojedinačnim kolektivnim ugovorom o radu, Zavod je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini 3 mesečne bruto zarade koju je zaposleni ostvario u mesecu koji prethodi mesecu u kome se isplaćuje otpremnina, koje pri tom ne mogu biti manje od 3 mesečne prosečne bruto zarade isplaćene u Zavodu u mesecu koji prethodi mesecu u kome se isplaćuje otpremnina.

Zavod otpremnine izmiruje na teret tekućih rashoda. Standard MRS 19 nije primenjen iz sledećih razloga: troškovi dobijanja informacija o iznosu rezervisanja za otpremnine zaposlenim prilikom odlaska u penziju prevazilaze koristi od tih informacija, a trošak dobijanja te informacije iznosio bi više od troška odgovarajućeg rezervisanja. Rukovodstvo Zavoda smatra da su troškovi otpremnina ravnomerno raspoređeni po godinama, i da nema materijalno značajnih razlika od iznosa troškova koji bi bio dobijen obračunom.

Jubilarne nagrade se isplacuju radnicima za 10,20,30,40 godina provedenih neprekidno na radu u Zavodu.

Učešće u dobiti zaposlenih

Zaposleni ima pravo na učešće u dobiti ostvarenoj po godišnjem računu. Učešće u raspodeli dobiti zaposleni ostvaruje srazmerno učešću njegove zarade u godišnjem fondu zarade preduzeća. Učešće u dobiti u poslovnoj godini utvrđuje se odlukom nadležnog organa i Statutom zavoda uz saglasnost osnivača.

3.16. Porez na dobitak

Tekući porez

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit preduzeća Republike Srbije. Porez na dobitak obračunat je po stopi od 15% na poresku osnovicu koja je prikazana u poreskom bilansu, nakon umanjenja za iskorišćene poreske kredite. Oporeziva osnovica uključuje dobitak iskazan u bilansu uspeha, koji je korigovan u skladu sa poreskim propisima Republike Srbije.

Zakon o porezu na dobit preduzeća obvezniku koji izvrši ulaganja u osnovna sredstva priznaje pravo na poreski kredit u visini od 20% izvršenog ulaganja, s tim što poreski kredit ne može biti veći od 50% obračunatog poreza u godini u kojoj je izvršeno ulaganje. Neiskorišćeni deo poreskog kredita može se preneti na račun poreza na dobit iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina. Gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 10 godina.

Odloženi porez

Odloženi porez na dobitak se obračunava za sve privremene razlike između poreske osnove imovine i obaveza i njihove knjigovodstvene vrednosti. Trenutno važeće poreske stope na dan bilansa su korišćene za obračun iznosa odloženog poreza. Odložene poreske obaveze priznaju se za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva priznaju se za odbitne privremene razlike i za efekte prenetog gubitka i neiskorišćenih poreskih kredita iz prethodnih perioda do nivoa do kojeg je verovatno da će postojati budući oporezivi dobitci na teret kojih se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak perioda.

3.17. Državna davanja

Državna davanja predstavljaju pomoć države u obliku prenosa resursa Društvu po osnovu ispunjenih izvesnih uslova u prošlosti ili budućnosti koji se odnose na poslovne aktivnosti Društva, a javljaju se u vidu: subvencija, premija, regresa, dotacija i sl. Ona isključuju one oblike državne pomoći koji se ne mogu u razumnoj meri vrednosno iskazati kao i transakcije sa državom koje se ne mogu razlikovati od uobičajenih poslovnih transakcija Društva. Državna davanja se priznaju kada postoji opravdano uverenje da će se Društvo pridržavati uslova povezanih sa davanjima i da će davanje biti primljeno.

Državno davanje se priznaje kao prihod tokom perioda neophodnih za sučeljavanje, na sistemskoj osnovi, sa povezanim troškovima koje treba pokriti iz tog prihoda. Za davanja povezana sa sredstvima koja se amortizuju, priznavanje prihoda se vrši u srazmeri sa troškovima amortizacije tih sredstava.

Državno davanje koje se prima kao nadoknada za nastale rashode ili gubitke ili u svrhu pružanja direktne finansijske podrške Društvu sa kojom nisu povezani budući troškovi se priznaje kao prihod perioda u kojem se prima.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Društvo je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izloženo određenim finansijskim rizicima i to:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik (koji obuhvata rizik od promene kursa stranih valuta, rizik od promene kamatnih stopa i rizik od promene cena) i
- rizik likvidnosti.

Upravljanje rizicima u Društvu je usmereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društvu u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta.

4.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik da će jedna strana u finansijskom instrumentu, neispunjenjem svoje obaveze, prouzrokovati finansijski gubitak druge strane.

Kreditni rizik nastaje kod gotovine i gotovinskih ekvivalenata, depozita u bankama i finansijskim institucijama, potraživanja od pravnih i fizičkih lica i preuzetih obaveza.

4.2. Tržišni rizik

Rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati usled promena tržišnih cena. Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- rizika kamatne stope i
- drugih rizika od promene cene.

4.2.1. Rizik od promene kursa stranih valuta

Valutni rizik je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznog kursa.

Valutni rizik (ili rizik od kursnih promena) se javlja kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja nije funkcionalna valuta u kojoj su oni odmereni.

4.2.2. Rizik od promene kamatnih stopa

Rizik od promene kamatnih stopa je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati usled promena tržišnih kamatnih stopa.

Rizik od kamatne stope se javlja kod kamatonosnih finansijskih instrumenata priznatih u bilansu stanja (na primer, krediti i potraživanja i emitovani dužnički instrumenti) i kod nekih finansijskih instrumenata koji nisu priznati u bilansu stanja (na primer, nekim obavezama po kreditima).

4.2.3. Rizik od promene cena

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju od rizika kamatne stope ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu

Rizik od promene cena se javlja kod finansijskih instrumenata zbog promena, na primer, cena robe ili cena kapitala.

4.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća u izmirenju obaveza povezanih sa finansijskim obavezama.

5. PROMENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I NAKNADNO UTVRĐENE GREŠKE

Računovodstvene politike primenjene prilikom sastavljanje finansijskih izveštaja za 2016. godinu u skladu su sa onima koje su primenjene u prethodnoj godini.

Materijalno značajnom greškom smatra se iznos koji je veći od 1,5% ostvarenog poslovnog prihoda u prethodnoj godini. Ukoliko je iznos greške niži, korekcija se sprovodi kroz bilans uspeha tekuće godine.

Materijalno značajni efekti promene računovodstvenih politika i naknadno utvrđenih grešaka se koriguju retroaktivno uz prilagođavanje uporednih podataka u finansijskim izveštajima, osim ako je to praktično neizvodljivo (tada se promena računovodstvene politike primenjuje prospektivno). Svaka korekcija koja iz toga proizilazi iskazuje se kao korekcija iznosa neraspoređenog dobitka na početku perioda.

Prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja za 2016 godinu, nisu identifikovane materijalno značajne greške, niti je bilo promena u računovodstvenim politikama, koje bi zahtevale korekcije rezultata ranijih godina.

6. BILANS USPEHA

6.1 PRIHODI OD PRODAJE ROBE

	2016.	2015.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Domaće tržište		
Prihodi od prodaje robe matičnim i zavisnim pravnim licima	-	-
Prihodi od prodaje robe ostalim povezanim pravnim licima	-	-
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	357.641	456.196
Prihodi od prodaje robe	18.049	6.311
Svega	375.690	462.507
Inostrano tržište		
Prihodi od prodaje robe matičnim i zavisnim pravnim licima	-	-
Prihodi od prodaje robe ostalim povezanim pravnim licima	-	-
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu	3.763	2.762
Prihodi od prodaje robe	-	-
Svega	3.763	2.762
Ukupno	379.453	465.269

6.2 PRIHODI OD PREMIJA, SUBVENCIIJA, DOTACIJA, DONACIJA I SL.

	2016.	2015.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povraćaja poreskih dažbina	33.329	101.490
Prihodi po osnovu uslovljenih donacija	-	-
Ukupno	33.329	101.490

Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povraćaja poreskih dažbina u iznosu od RSD 33.329 hiljada za 2016. godinu (RSD 101.490 hiljada za 2015 godinu), odnose se na prihode po osnovu ukidanja odloženih prihoda i donacija, koji su formirani na bazi zaključka Vlade Republike Srbije, kojim je odobrena prenamena sredstva u iznosu od RSD 208.185 hiljada (koje su bile iskazane u okviru ostalih kratkoročnih finansijskih obaveza), i to na izradu niskotiražnih udžbenika za osnovnu školu na jezicima nacionalnih manjina od RSD 33.329 hiljada.

6.3 DRUGI POSLOVNI PRIHODI

	2016.	2015.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Prihodi od zakupnina	893	547
Ostali poslovni prihodi	204	106
Ukupno	1.097	653

6.4 NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE

	2016.	2015.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Nabavna vrednost prodane robe	5.876	4.615
Ukupno	5.876	4.615

6.5. PRIHODI OD AKTIVIRANJA UČINAKA I ROBE

	2016.	2015.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe za sopstvene potrebe	2.779	1.582
Prihodi od aktiviranja ili potrošnje proizvoda i usluga za sopstvene potrebe	4.805	5.002
Ukupno	7.583	6.584

6.6. POVEĆANJE/(SMANJENJE) VREDNOSTI ZALIHA UČINAKA

	2016.	2015.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Nedovršena proizvodnja na dan 31. decembra	19.235	29.223
Gotovi proizvodi na dan 31. decembra	619.257	602.702
Minus:		
Nedovršena proizvodnja na dan 01. januara	29.223	35.243
Gotovi proizvodi na dan 01. januara	602.702	550.857
Ukupno	6.567	45.823

6.7. TROŠKOVI MATERIJALA

	2016.	2015.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Troškovi materijala za izradu	1.394	10.195
Troškovi ostalog materijala	5.419	6.594
Troškovi goriva i energije	19.217	19.824
Ukupno	26.030	36.613

6.8. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	2016.	2015.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	244.569	243.284
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	43.780	43.548
Troškovi naknada po ugovoru o delu	3.632	3.895
Troškovi naknada po autorskim honorarima	38.544	69.868
Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima	13.460	13.837
Troškovi naknada fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora	135	142
Troškovi naknada članovima upravnog i nadzornog odbora	4.310	4.293
Ostali lični rashodi i naknade	18.200	16.677
Ukupno	366.630	395.544

6.9. TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA

Troškovi amortizacije i rezervisanja u iznosu od RSD 37.078 hiljada za 2016. godinu (u 2015. godini RSD 55.309 hiljada) odnose se na: amortizaciju nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i troškove rezervisanja prema sledećem pregledu:

	2016.	2015.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Amortizacija	36.241	34.896
Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	-	19.713
Ostala dugoročna rezervisanja	837	700
Ukupno	37.078	55.309

Pod 01.01.2015 godine, u skladu sa preporukama revizora iz Državne revizorske institucije, izvršeno je preispitivanje korisnog veka upotrebe za sve stavke nematerijalne imovine, opreme i ostalih osnovnih sredstva, obzirom da je veliki deo stavki imao neto sadašnju vrednost nula, a i dalje je korišćen u poslovanju firme. Efekat je rezultirao u korekciji ispravki vrednosti osnovnih sredstva, s jedne strane, kao i u većim troškovima amortizacije, s druge strane, obzirom da se amortizacija sada ponovo obračunava na svaku pojedinačnu stavku u okviru osnovnih sredstava.

6.10. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

	2016.	2015.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Troškovi usluga na izradi učinaka	86.808	121.984
Troškovi transportnih usluga	13.014	12.506
Troškovi usluga održavanja	10.001	7.929
Troškovi zakupnina	3.853	3.692
Troškovi sajмова	4.476	4.614
Troškovi reklame i propagande	11.514	11.497
Troškovi ostalih usluga	18.343	20.790
Svega	148.009	183.012

6.11. NEMATERIJALNI TROŠKOVI

	2016.	2015.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Troskovi neproizvodnih usluga	4.588	6.685
Troskovi reprezentacije	968	844
Troskovi premija osiguranja	8.784	6.885
Troskovi platnog prometa	2.019	2.129
Troskovi članarina	1.200	1.248
Troskovi poreza	7.045	7.425
Ostali nematerijalni troskovi	28.092	27.067
Svega	52.695	52.283

6.12. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI

	2016.	2015.
	RSD hiljada	RSD hiljada
<i>Finansijski prihodi</i>		
Prihodi po osnovu dividende	8	-
Prihodi od kamata	33.907	60.865
Pozitivne kursne razlike	5.941	1.747
Svega	39.856	62.612
<i>Finansijski rashodi</i>		
Finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	175	84
Rashodi kamata	79	617
Negativne kursne razlike	6	28
Svega	260	729

6.13. OSTALI PRIHODI I RASHODI

	2016.	2015.
	RSD hiljada	RSD hiljada
<i>Ostali prihodi</i>		
Dobici od prodaje osnovnih sredstava	-	1.113
Viškovi	164	1
Naplacena otpisana potraživanja	-	27.620
Prihodi po osnovu revalorizacije stambenih kredita	860	943
Prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja	8.227	381
Ostali nepomenuti prihodi	4.186	3.585
Prihodi od uskladjivanja vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme – procena fer vrednosti investicionih nekretnina	45	16
Prihodi od uskladjivanja vrednosti dugorocnih finansijskih plasmana – stambeni krediti	12.849	10.143
Prihodi od uskladjivanja vrednosti zaliha	366	8.969
Svega	26.696	52.771
<i>Ostali rashodi</i>		
Manjkovi i otpis zaliha	3.067	360
Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja	-	1.612
Ostali nepomenuti rashodi	2.279	4.512
Obevređenje potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	3.240	712
Svega	8.586	7.196

Naplacena otpisana potraživanja u iznosu od RSD 27.620 hiljada za 2015 godinu se odnose na prihode po osnovu ukidanja obaveze prema Ministrastvu, a na osnovu zaključka Vlade Republike Srbije, da se deo sredstva prenameni za izmirivanje duga za knjige koje je JP“Zavod za udžbenike“ Beograd isporučivao školama u iznosu od RSD 27.620 hiljada, pri čemu su ova potraživanja u ranijim godinama u potpunosti isknjižena iz poslovnih knjiga Društva kao nenaplativa. U 2016. godini Društvo nije ostvarilo prihode po osnovu naplaćenih otpisanih potraživanja.

Prihodi od uskladjivanja vrednosti dugorocnih finansijskih plasmana – stambeni krediti u iznosu od RSD 12.849 hiljada za 2016 godinu (RSD 10.143 hiljada za 2015 godinu) se odnose na uskladjivanje fer vrednosti stambenih kredita po obračunu fer vrednosti ovih dugoročnih plasmana sa stanjem na dan 31.12.2016 godine.

Prihodi od uskladjivanja vrednosti zaliha u iznosu od RSD 366 hljada za 2016 godinu (RSD 8.969 hiljada za 2015 godinu) se odnose na prihode od ukidanja ispravke vrednosti zaliha materijala, obzirom da je deo zaliha materijala iz ranijih godina utrošen, za koje je u ranijim godinama formirana ispravka vrednosti.

6.14. NETO DOBITAK/(GUBITAK) POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, EFEKTI/RASHODI PROMENE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE I ISPRAVKA GREŠAKA IZ RANIJIH PERIODA

	2016.	2015.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Dobitak poslovanja koje se obustavlja		
Prihodi od efekata promene računovodstvenih politika		
Prihodi po osnovu ispravki grešaka iz ranijih godina koje nisu materijalno značajne	5	2.854
Gubitak poslovanja koje se obustavlja		
Rashodi po osnovu efekata promene računovodstvene politike		
Rashodi po osnovu ispravki grešaka iz ranijih godina koje nisu materijalno značajne	(543)	(222)
Ukupno	(538)	2.632

6.15. POREZ NA DOBITAK

	2016.	2015.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Finansijski rezultat u bilansu uspeha (dobitak/gubitak pre oporezivanja)	(151.118)	2.533
Neto kapitalni dobiti (gubici)		
Usklađivanje i korekcije rashoda u poreskom bilansu	4.005	
Usklađivanje i korekcija prihoda u poreskom bilansu	(8.227)	
Oporeziva dobit/gubitak	(155.340)	32.882
Umanjenje za iznos gubitka iz ranijih godina		
Kapitalni dobitak		
Umanjenje za iznos kapitalnih gubitaka ranijih godina		
Poreska osnovica	(155.340)	32.882
Umanjenje za iznos gubitaka iz poreskog bilansa ranijih godina		(32.882)
Umanjenje za prihode od dividendi i udela u dobiti od rezidentnih obveznika		
Umanjena poreska osnovica (Obrazac PB)	-	-
Obračunati porez (15%)		
Umanjenje obračunatog poreza po osnovu poreskih podsticaja i oslobađanja		
POREZ NA DOBITAK (Obrazac PDP)		
Odloženi poreski rashod perioda		
Odloženi poreski prihod perioda		

Navedeni gubitak se pokriva iz Nerasporedjene dobiti.

7. BILANS STANJA

7.1. NEMATERIJALNA ULAGANJA

	Softveri i slična prava	Ostala nematerijalna ulaganja	UKUPNO
<i>Nabavna vrednost</i>			
Stanje na početku godine	26.568	409	26.977
Nove nabavke	4.634		4.634
Otuđivanje i rashodovanje			
Stanje na kraju godine	31.202	409	31.611
<i>Ispravka vrednosti</i>			
Stanje na početku godine	21.599	382	21.981
Amortizacija za 2016 godinu	3.966	19	3.985
Otuđivanje i rashodovanje			
Stanje na kraju godine	25.565	401	25.966
Neotpisana vrednost 31.12.2016. godine	5.637	8	5.645
Neotpisana vrednost 31.12.2015. godine	4.969	27	4.996

7.2. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA, BIOLOŠKA SREDSTVA I INVESTICIONE NEKRETNINE

	Zemljišta	Građevinski i objekti	Postrojenja i oprema	Investicione nekretnine	Ostala osnovna sredstva	Ukupno
<i>Nabavna vrednost</i>						
Stanje na početku godine	105.525	829.445	215.428	2.943	15.920	1.169.261
Korekcija početnog stanja	-	-	-	-	-	-
Korigovano početno stanje	105.525	829.445	215.428	2.943	15.920	1.169.261
Nove nabavke			763		651	1.414
Aktiviranje						
Otuđivanje i rashodovanje						
Revalorizacija – procena fer vrednosti				45		45
Ostala povećanja / smanjenja						
Stanje na kraju godine	105.525	829.445	216.191	2.988	16.571	1.170.720
<i>Ispravka vrednosti</i>						
Stanje na početku godine		373.248	159.487	-	10.502	543.237
Korekcija početnog stanja	-	-	-	-	-	-
Korigovano početno stanje		373.248	159.487	-	10.502	543.237
Amortizacija za 2016 godinu		12.660	17.466		2.129	32.256
Otuđivanje i rashodovanje						
Ostala povećanja / smanjenja						
Stanje na kraju godine		385.908	176.953	-	12.631	575.492
Neotpisana vrednost 31.12.2016.	105.525	443.537	39.237	2.988	3.940	595.228
Neotpisana vrednost 31.12.2015.	105.525	456.198	55.941	2.943	5.419	626.026

7.3. UČEŠĆA U KAPITALU

Učešća u kapitalu predstavljaju dugoročna finansijska ulaganja u akcije i udele društava, banaka i osiguravajućih društava.

	2016.	2015.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Učešća u kapitalu-BETRA TRANS-Zemun	380	380
UKUPNO	380	380

7.4. OSTALI DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Ostali dugoročni finansijski plasmani odnose se na:

	2016.	2015.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Ostale dugoročne plasmane	112.131	119.079
Svega	112.131	119.079
Minus: Ispravka vrednosti	(30.250)	(43.099)
Ukupno	81.881	75.980

Ostali dugoročni plasmani se odnose na stambeni zajam dat radnicima Zavoda za udžbenike za rešavanje stambenih potreba. Odluku o dodeli zajma za stambene potrebe donosi Upravni odbor Zavoda. Zajam se odobravao na rok od 40.godina, a sporazumno sa radnikom ovaj rok može biti kraći.

U skladu sa odredbama međunarodnih računovodstvenih standarda MRS 39, prvi put je izvršeno knjiženje obezvređenja datih stambenih kredita zaposlenih, na osnovu procene fer vrednosti stambenih kredita na dan 31.12.2014. Knjiženje obezvređenja stambenih kredita je izvršeno u toj godini delom na teret tekuće godine, a većim delom na teret nerasporedjene dobiti ranijih godina, u skladu sa obračunom ovlašćenog procenitelja. Prva primene MRS 39 i obezvređenje stambenih kredita odobrenih zaposlenima je odobrena od strane Nadzornog odbora Društva.

U 2016 i 2015 godini je izvršen ponovni obračun fer vrednosti stambenih kredita, i u skladu sa obračunom je izvršeno svođenje vrednosti stambenih kredita na njihovu fer vrednost, efekat umanjenja obezvređenja je evidentiran u okviru ostalih prihoda po osnovu usklađivanja dugoročnih finansijskih plasmana.

7.5. ZALIHE

	2016.	2015.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Materijal	33.559	35.660
Nedovršena proizvodnja	19.235	29.223
Gotovi proizvodi	1.086.363	1.058.380
Roba	12.281	15.552
Dati avansi	761	530
Svega	1.152.199	1.139.345
Minus: Ispravka vrednosti zaliha materijala	(32.166)	(32.532)
Minus: Ispravka vrednosti zaliha gotovih proizvoda	(467.106)	(455.678)
Minus: Ispravka vrednosti datih avansa	(414)	(414)
Ukupno	652.513	650.721

U 2014 godini je po prvi put izvršeno, na osnovu procene starosne strukture zaliha papira, a po odluci Nadzornog odbora izvršeno je obezvređenje zaliha materijala na teret nerasporedjene dobiti u ukupnom iznosu od RSD 31.224 hiljada, s obzirom da je veliki deo zaliha materijala utrošen u % manjem od 10%. Korekcija je sprovedena na teret nerasporedjene dobiti iz ranijih godina, imajući u vidu činjenicu da su u pitanju zalihe iz ranijih godina, čije je obezvrđenje trebalo biti i izvršeno u ranijim godinama. Po tom osnovu su zalihe iskazane u po fer vrednostima u skladu sa odredbama međunarodnog standarda MRS 2.

U 2016 godini je izvršen ponovni obračun i svođenje vrednosti zaliha papira na fer vrednost, ukidanjem ispravke vrednosti u iznosu od RSD 366 hiljada (ukidanje ispravke vrednosti materijala za 2015 godinu je iznosilo RSD 8.968 hiljada), obzirom da je značajan deo zaliha papira utrošen.

Uvidom u strukturu zaliha gotovih proizvoda, gledano sa aspekata njihove realizacije u periodu 2009-2013 godine, odnosno zaliha koje su u proteklih pet godina realizovane u manjem iznosu od 20%, doneta je odluka Nadzornog odbora Društva u skladu sa međunarodnim standardom MRS 2 da se izvrši njihovo obezvređivanje.

Na dan 31.12.2014. godine prvi put je izvršeno obezvređenje zaliha gotovih proizvoda u ukupnom iznosu od RSD 452.510 hiljada. U pitanju su zalihe proizvedene tokom i pre 2013. godine, a koje su prodane u % manjem od 20%. Korekcija je sprovedena na teret nerasporedjene dobiti iz ranijih godina, imajući u vidu činjenicu da su u pitanju zalihe iz ranijih godina, čije je obezvrđenje trebalo biti i izvršeno u ranijim godinama. Na taj način su zalihe gotovih proizvoda vrednovane po fer vrednostima, u skladu sa odredbama međunarodnog standarda MRS 2.

U 2016 godini je izvršen ponovni obračun i svođenje vrednosti zaliha gotovih proizvoda na fer vrednost, efekat povećanja ispravke vrednosti zaliha gotovih proizvoda iznosi RSD 11.428 hiljada (efekat uvećanja ispravke vrednosti zaliha za 2015 godinu je iznosi RSD 3.168 hiljada).

7.6. POTRAŽIVANJA

	2016.	2015.
	RSD hiljada	RSD hiljada
<i>Potraživanja po osnovu prodaje</i>		
Kupci u zemlji	31.929	32.428
Kupci u inostranstvu	3.076	-
Minus: Ispravka vrednosti	(23.027)	(19.787)
<i>Svega</i>	11.978	12.641
<i>Druga potraživanja</i>		
Potraživanja za kamatu	5.302	4.788
Potraživanja od zaposlenih	4.072	10.192
Potraživanja za više plaćeni porez na dobit	-	34.081
Potraživanja po osnovu preplacenih ostalih poreza i doprinosa	2.075	3.675
Potraživanja za poodiljsko bolovanje i bolovanje	1.334	1.586
Minus: Ispravka vrednosti	(2.050)	(2.050)
Ukupno	10.734	52.272

Društvo je izvršilo usaglašavanje salda potraživanja od kupaca u zemlji sa stanjem na dan 31.12.2016 godine.

7.7. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

	2016.	2015.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Kratkoročni finansijski plasmani	1.977.556	2.154.602
Minus: Ispravka vrednosti:	(560.000)	(560.000)
Ukupno:	1.417.556	1.594.602

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju oročene depozite u bankama.

Rešenjem Privrednog suda br 11 ST19/2014, dana 03.02.2014. godine objavljeno je da je nad Univerzal bankom otvoren stečajni postupak. Zavod za udžbenike je u 27.02.2014. godine prijavio Privrednom sudu svoje potraživanje, u stečajnu masu po osnovu oročenih finansijskih depozita. Na osnovu odredbi MRS 39 izvršena je ispravka vrednosti preko računa ispravke u iznosu od 560.000.000,00 dinara, što predstavlja iznos oročenih depozita kod Univerzal banke sa stanjem 31.12.2016. godine.

Za sada nemamo saznanja o eventualnom procentu naplativosti potraživanja iz stečajne mase.

7.8. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

	2016.	2015.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Hartija od vrednosti	-	-
Tekući računi	137.426	99.659
Blagajna	2.999	2.390
Ostalo	408	1.718
Devizni račun	99.524	97.529
Akreditiv	278	274
Ispravka potraživanja	(3.534)	(3.534)
Ukupno	237.100	198.036

Depozit po vidjenju u iznosu od 3.534.226,95 dinara kod Univerzal banke je takodje prijavljen u stečajnu masu. Izvršen je indirektan otpis potraživanja na ispravci vrednosti u celini.

7.9. POREZ NA DODATU VREDNOST I AVR

	2016.	2015.
	RSD hiljada	RSD hiljada
<i>Porez na dodatu vrednost</i>		
Potraživanja za više plaćen porez na dodatu vrednost	3.341	4.320
Ukupno	3.341	4.320
<i>Aktivna vremenska razgraničenja</i>		
Unapred plaćeni troškovi	663	1.988
Razgraničeni porez na dod.vrednost		
Ukupno	663	1.988

7.10. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE

	2016.	2015.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Odložene poreske obaveze	(7.870)	(9.661)
Odložena poreska sredstva	7.870	9.661
Neto	-	-

Odložene poreske obaveze u iznosu od RSD 7.870 hiljada, obuhvataju iznose poreza na dobit koji se plaćaju u narednim periodima po osnovu oporezivih privremenih razlika.

Odložena poreska sredstva na koja imamo pravo na osnovu rezervisanja za naknade zaposlenih, kao i po osnovu poreskih gubitaka iz ranijih godina, iznose ukupno RSD 68.743 hiljada, ali smo u finansijskim izveštajima za 2016 godinu, izvršili njihovo priznavanje samo do visine odloženih poreskih obaveza, u skladu sa preporukama revizora iz DRI-a.

Isti princip je primenjen i u 2015 godini, gde je uporedni podataka prikazan kao korigovan, po osnovu ponovnog obračuna odloženih poreza i priznavanja odloženih poreskih sredstva do visine odloženih poreskih obaveza. Po osnovu ukidanja početnog stanja odloženih poreskih obaveza, izvršeno je povećanje nerasporedene dobiti iz ranijih godina.

7.11. OSNOVNI KAPITAL

Osnovni kapital obuhvata sledeće oblike kapitala:

	2016.	2015.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Državni kapital	2.155.315	2.155.315
Ukupno	2.155.315	2.155.315

Državni kapital predstavlja kapital javnog preduzeća koga je osnovala država.

7.12. REZERVE

Rezerve obuhvataju sledeće oblike rezervi:

	2016.	2015.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Zakonske rezerve	110.013	110.013
Ukupno	110.013	110.013

Zakonske rezerve se formiraju iz dobitka. Odluku o raspodeli donosi Nadzorni odbor javnog preduzeća uz saglasnost Vlade Republike Srbije.

7.13. NERASPOREĐENI DOBITAK I GUBITAK

Neraspoređeni dobitak odnosi se na:

	2016.	2015.
	RSD hiljada	RSD hiljada
<i>Neraspoređeni dobitak ranijih godina</i>	755.985	941.809
Korekcija po osnovu procene korisnog veka upotrebe osnovnih sredstava	-	55.052
Korekcija po osnovu procene fer vrednosti investicione nekretnine	-	792
Korekcija po osnovu ukidanja odloženih poreskih obaveza	-	2.538
Korigovano početno stanje	755.985	1.100.281
Raspodela dobiti	(2.533)	(5.000)
Pokriće gubitka iz ranijih godina	-	(241.829)
Dobit za tekuću godinu	-	2.533
Ostalo	-	-
Ukupno	753.452	755.985

Neraspoređena dobit ranijih godina obuhvata kumuliranu neraspoređenu dobit ranijih godina.

Ispavkama materijalno značajnih grešaka iz ranijih godina u 2015 godini, izvršeno je povećane neto dobiti iz ranijih godina, u ukupnom iznosu od RSD 58.352 hiljada, i to po sledećim osnovama:

- Procena korisnog veka upotrebe osnovnih sredstva, preračun amortizacije i ispravke vrednosti za ranije godine, u ukupnom iznosu od RSD 55.052 hiljada
- Procena fer vrednosti investicionih nekretnina, u ukupnom iznosu od RSD 792 hiljada

Ukidanje odloženih poreskih obaveza, po osnovu ponovnog obračuna po preporukama DRI-a u iznosu od RSD 2.538 hiljada.

U toku 2016. godine nije bilo materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika, pa ni korekcija neraspoređene dobiti ranijih godina.

Na osnovu odluke nadzornog odbora Društva iz 2016 godine, deo neraspoređene dobiti iz ranijih godina ostvarene poslovanjem u toku 2015 godine, u iznosu od RSD 2.533 hiljada, je raspodeljen osnivaču – Republici Srbiji u dividende, i iznos raspodeljene dividende je uplaćen na račun budžeta Republike Srbije.

Poslovanjem u 2016. godini ostvaren je gubitak u iznosu od RSD 151.118 hiljada.

7.14. DUGOROČNA REZERVISANJA

Dugoročna rezervisanja se odnose na:

	2016.	2015.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	49.899	64.717
Rezervisanja za troškove sudskih sporova	837	700
Ukupno	50.736	65.417

U 2016. godini izvršena su dodatna dugoročno rezervisanja u ukupnom iznosu od RSD 137 hiljada za očekivane gubitke sudskih sporova.

Na osnovu odluke Nadzornog odbora u skladu sa odredbama međunarodnih računovodstvenih standarda MRS 19 izvršeno je knjiženje ukalkulisanih troškova i rezervisanja po osnovu otpremnina prilikom odlaska u penziju i jubilarnih nagrada zaposlenih, a na osnovu procene izvršene od strane zaposlenih u Društvu, a efekti su evidentirani u korist tekućih rashoda po osnovu uvećanja rezervisanja.

7.15. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

Kratkoročne finansijske obaveze obuhvataju:

	2016.		2015.
	RSD hiljada		RSD hiljada
Ostale kratkoročne finansijske obaveze	1.920		1.613
Svega	1.920		1.613
Obaveze za primljene avanse	2.331		2.590
Svega	2.331		2.590
Obaveze iz poslovanja: dobavljači u zemlji i inostranstvu	12.122		14.857
Svega	12.122		14.857
Ostale kratkoročne obaveze	28.221		30.448
Obaveze po osnovu pdv	2.592		402
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	1.155		1.829
Pasivna vremenska razgraničenja	50.281		83.493
UKUPNO	98.622		135.232

Obaveze prema dobavljačima u zemlji i inostranstvu u iznosu od RSD 12.122 hiljada sa stanjem na dan 31.12.2016. godine (RSD 14.857 hiljada sa stanjem na dan 31.12.2015 godine) su usaglašena u najvećoj meri sa poslovnim partnerima.

Ostale kratkoročne obaveze u iznosu od RSD 28.221 hiljada sa stanjem na dan 31.12.2016. godine se u najvećoj meri odnose na obaveze po osnovu zarada u iznosu od RSD 11.134 hiljada, obaveze prema fizičkim licima po osnovu nakanada po ugovorima u iznosu od RSD 6.701 hiljada, obaveze po osnovu komisije i konsignacione prodaje u iznosu od RSD 7.940 hiljada, kao i na druge ostale obaveze u iznosu od RSD 2.446 hiljada.

Pasivna vremenska razgraničenja u iznosu od RSD 50.281 hiljada sa stanjem na dan 31.12.2016 godine se odnose na razgraničene odložene prihode po osnovu donacija u iznosu od RSD 45.747 hiljada, kao i na razgraničene zavisne troškove nabavke u iznosu od RSD 4.534 hiljada.

8. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE

Protiv Društva se ne vode značajni sudski sporovi, plenidba imovine i sl., ne postoje nikakve potencijalne obaveze osim onih iskazanih u poslovnim knjigama sa stanjem na dan 31.12.2016 godine. Izvršene su rezervisanja u vezi negativnog ishoda sudskih sporova.

Društvo vodi nekoliko sudskih sporova protiv svojih kupaca radi naplate svojih potraživanja, pri čemu su za sva utužena potraživanja formirane ispravke vrednosti na teret troškova.

9. DOGAĐAJI NAKON BILANSA STANJA

Između datuma na koji su sastavljeni finansijski izveštaji i datuma usvajanja i odobravanja finansijskih izveštaja za 2016. godinu, nije bilo značajnih događaja koji bi zahtevali eventualne korekcije u finansijskim izveštajima ili dodatna obelodanjivanja u napomenama uz finansijske izveštaje.

10. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični srednji kursevi NBS primenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine u funkcionalnu valutu su bili sledeći:

	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
USD	117,1353	111,2468
EUR	123,4723	121,6261

Beograd, 12.06.2017 godine

JP „ZAVODA ZA UDŽBENIKE“

Dragoljub Kojčić, direktor